

სტამბა და რედაქცია
ტფილისი, სახალხო ქა-
სათ-ბუნარო ქარვისთა.
*ლოპუნი ვახუის დახვე-
დო მსმართენ რედაქციის დღის
10-ს საათამდე და სტამბის 6-7
და 7-ს სანაწარმის.
*ლოპუნი ვახუის რე-
დაქცია არ დატყვის.

ზინისანი მოლახიანის რედაქ-
ციისთვის შედგება კოლეგია
ტელეგრაფი № 363

ფუნდამენტი

სოციალ-დემოკრატიული პარტია

გაზეთის ფასი
ერთის წლი 6 მან., ერთის
თვე 60 კაპ.
ათობი ნომერი 3 კაპეტი
ფასი განსტყობილია
გაზეთების სტრუქტურის მიხედვით
გაზეთი 10 კაპ. გათვალისწინებულია.
ტიპოგრაფია და Редакция
„Ционисъ Пурцели“
Гифцисъ, Дворцовая ул. д.
Дворянина.
Телефонъ № 363

დამდეგი 1899 წლისათვის მიიღება ხელის-მოწერა

გაზეთი „ცნობის ფუნდამენტი“

ფასი წლიურად 6 მან., ნახევრის წლით 4 მან., ერთის თვით 60 კაპ.
გინგ ამ თავადვე გამოაქვს ერთის წლით, იმას ერთა თვე მეტად დაეთიბება გაზეთი

ქართული თეატრი

შბათს, 26 დეკემბერს

ქართულ დრამატულ სხოვადოების არტისტებისგან და ბ.ნ. კ. დ.
უაფანას მონაწილეობით

ლ ა კ მ ა

ისტორიული დრამა 5 მოქმედება ვ. ურნაის.

მიამქმენდი ზინისანი:

ფარად-ფაშა, ოსმალი ხისხანდი
ურა-იბელი, ურას უფროსი
ვან-ურელი, მსახური
თურქი მუჰამადი
ოტა ჯოღა, ოსმალი მომხრე
კითრე ჯამა, ახალგაზდა მკერდელი
ქურე ჯამა, ვიარების მამა
თავ კაიხ-ფაშა, ახალგაზდა მუჰამადი
ზინისანი და ვიარების, ოღას სურგული
გადა, ივანის ცოლი
მსახური
მთხვარი მუჰამადი
უმჯავდი მუჰამადი
მუჰამადი, ტესანი და სხვანი

ბ. გუდუგოვი
ბ. დისაძე
ბ. იმერეძე
ბ. ურუშაძე
ბ. უფანი
ბ. შაირაშვილი
ბ. გიგლაძე
ბ. სვინიძე
ბ. კარგაყვანილი
ბ. ხრეჭიაშვილის
ბ. ურუშაძე
ბ. თარღა
ბ. ხოსროშვილი

აღიღიბების ფასი დაკლავულია

დასაწყისი სწორად 8 საათს

რეჟისორი: მ. აბაშიძე და მ. მხინჯიანი

ქეივი

ქ. მ. ნიქოვანი

ავტორი და რედაქტორი
ფასი 11-12 მან. და სტამბის 7-8 კაპ.

მთავარი კრები № 16.
Докторъ К. М. Чивовани
Михайловъ, № 16.

კვირის ქეივი

საღვთისმეტყველო სტოლია შეიღობი
მიიღებს ჯავაშვილის კოლეგია
ფასი 9-2 საათამდე
და სტამბის 5-7 საათამდე

მთავარი კრები № 32

(30-27)

დოქტორი მედიცინისა და ქირურგი

ბენკლევსკი

ავტორი და რედაქტორი
ფასი 9-11 საათამდე და სტამბის 5-7 საათამდე.

გამოკლევის ქება, არაშეწყველი
სწავლა № 30.

Докторъ медицинскій и хирургъ
БЕНКЛЕВСКІЙ

Грибцовская № 30, д. БЫНЦ.
Аршакуни. (წ.)

სამედიცინო და ამბულატორია

ს.გ. თოფურიასი

სამედიცინო № 60 საათამდე ავტორი და რედაქტორი
ფასი 9-11 საათამდე და სტამბის 5-7 საათამდე.

ნი: შანგაისი, ნერგების, საქარუნ
გო, თვალის და დედას რედაქცია
ფასისადა.
გელანდეს სენია ავტორი არ
მიიღებია.
ავტორი სინჯავენ დილის 11
საათიდან ნაშუადღევს 3 საა-
თამდე. შინაგან და ნერგების ავტო-
რების სწავლობს ს. გ. თოფურიასი.
საქარუნო ავტორების
და სივლინის შ. კ. შანგაისი.
დღითა ავტორების მკურნალი
ქელი ს. თ. კობაიანი.
20 მისიდან—დღითა ავტორების
და ავტორების მკურნალი
ს. გ. თოფურიასი.

თავლების ავტორების—ი. კ.
პაპუნიანი.

ამბულატორიისთან არის კაბინეტი
საქებისა და სამედიცინო
გამოკლევისთვის, დოქტორის
წამლობისთვისა და მსახურისთვის.
სამედიცინო ლაბორატორია ს. გ. თოფურიასი.

Адресъ: В. С. Топурія въ Куцисѣ.

ახალი ამბავი

* ქართული წამოადგენს ხელ
შბათს, ქართულ თეატრში დანი-
შულია ქართული სახალხო წარ-
მოდგენა, ავტორების ფასი სა-
დღებურია. წამოადგენი იქნე-
ბა ისტორიული დრამა „და მძა“,
რომელშია მონაწილეობის ვი-
ღობა ზინისანი ნიქოვანი არტისტის
ტოფურიასი.

* საეკლესიო სუბანა ქვემო
თის ტაძარში ქართულ ენაზე. ეკ-
რას, 27 ამ თვეს, საღამოს, ქვე-
ვეთის ტაძარში, მწერისა და ღე-
თის მშობლის დღე-ღამეობის შემ-
დეგ, წარმოსთქმებს ქართულ ენა-
ზე საეკლესიო საღამოს ტელევი-
სის სას. სემინარიის მასწავლებ-
ლი დ. ვერბეს შედგენი საათა-
რით: „ქართული დღე-ღამეობის
პირველ-მოწმე წმ. რაფელის“

* ბაღისათვის კრება. ორშა-
ბათს, 27 დეკემბერს, შუადღის 1
საათზე, ახალ საღვთის (სახალხო
ქუჩაზე) დანიშნულია რუსეთის სა-
ნიმუხატორი სახალხო სოცია-
ლურების კავსის განყოფილის
წევრთა კრება, რომელსაც გან-
ხილულ იქნება შემდეგი კითხვები:
1) მოხსენება სოციალურების წლი-
ური მოღვაწეობაზე, 2) მოხსენე-
ბა ნ. ნ. წყნევისა მცენარეობის
ახალ ავტორებზე და 3) კ. ი.
გაბრახოვის—ფუტკრის ავტორ-
ობაზე.

* რეანის გზის რეანის დაწე-
სნება. ტელისის კრების სა-
დღებო-სახალხო-სოციალურ-სტრუ-
ქტურის თითქმის უკვე დაწყებულ
და დასრულებულ მუშაობას,
სულ მუშაობს 1,833 კაცი. (კავ.)

* ნებართვა გაცემას. ქალა-
ქის განკურნაზე აუკეთ ტელისის
პოლიკლინიკის, რომის ნებას
აძლევს ყველა ვებრებს ივებრან
მთელი დღე მომავალ კვირას, 26
დეკემბერს, ახალ წლის მოსვლის
დღეამ.

* შეხვედრა კრება და გამოფე-
ნება. რუსეთის სანიმუხატორი სა-
ნიმუხატორი საზოგადოების კავსის
განყოფილებამ განიჭობა მომავალ
წლის 1899 წელს გამართვის გან-
ყოფილების სხვა და სხვა ბაღისათვის
დაწარმოების—ბაქოში, ქუთაის-
ში, სოხუმიში და სტავროპოლში;
გარდა ამისა ბაქოში და სოხუმიში
მოხდება გამოფენის დროს შეხვე-
და კრება.

* გაცემას რეანის გზის რე-
ანის საეკლესიო. ამიერ კავ-
სის რეანის გზის რეანის სა-
ხალხო-სოციალურ-სტრუქტურის
განყოფილებაში, ტელისის დანი-
შულია და საღვთის საღვთის
კრებაზე გამოაქვს შემდეგი ვან-

აპირებს დაუტყვებიათ და მართკონის ციხის და ლოცვის მცტის სასულიეროს აძვიერებ ჰყოლენ, „პატონები“ იწყებენ ჯერაც ვერ გადაწყვიტა ხალხი ამ ცრუ მორწმუნეობებს, რომ ის ავით-მყოფობა არის და არა „პატონები“.

მართის ეკილის მიერ ყოველი ღონეა მიტოვებული, მართა მანკი შესამწინეთ მოეღეს ეს არა სასურველი ავით-მყოფობა აქ საოლღეში. ან-ღონე.

ახსანიძე. მტხარებათა გვარგაფებს, ბევრი საშუალოდ მხარე ხდება ჩვენს კურთხეულ მხარეში, მაგრამ უარსდებს კი არა ვინ აძიებს. თვით ავთხა შორის მიქელ მეტრეა ვინ პირთა რიცხვი, რომლებიც ხალხს გამოეკლინათ, იმ მაგალითად, — რამაგონისაჲ წლის წინათ სოფ. ბაზარანში ოცდაათობდნენ გლეხთა სახლობელი გლეხი დასახლებს მამობრის საზოგადოების მიწა-წყალხელ და იას კი არავენი მიქელი ყურადღები, რომ ეს ადგილი, როგორც დაქალაქებული დასახლებს, რად-ერთი ისეთი ადგილი იყო ამბორიანობის, სადაც აძვიერებენ შინაურ პირუტყვებს და სიღლიდაც სარგებლობდნენ ხე-ტყეთი. მის შემდეგ, რაც ეს ადგილი წართმეეს, ხალხი დებს გაქრებენა მადიყლად და ორ წელსობდნენ მერთა, რაც ყოველგვარ შევიწროებას ითმენენ. მამობრის შინაურ პირუტყვს ახალც იმევე ადგილზე მიერეცება, რადგან მეტი გზა არ-სადა აქვთ, ხოლო ახალი მუხაბლი კი ორჯერ ნახავს ვეზახის ძროხას ანუ კამებს ამ ადგილში, იქნებს და წ-მანან ნავლებს ამ ადღეებს აფხაზს. რა ქნას საწყალმა თოვლიდობა? ხად იზოგვის ყოველ-თვის ამდენ ფული, რომ გამოიხსნას თავისი პირუტყვი? ის ისევე იძულებულია ამ ძალით და ამ მშობით დაბარუნოს თავისი პირუტყვი, და ამის გამო ხშირათ ახალ ჩამოსახლებულთა და მკვიდრთა შორის შვირთა და აჯალ-მყაული ხდება ამას წინათ მამობრის მტხოვრებულთა საერთო თხოვნით მიმართვის ქუთისის სასულიერო გუბერნიტორის რომელსაც განუ-მარტეს რა თავიანთი შევიწროებად დადებამათა, სთხოვეს ჩვენი ადგილი სხვს ჩვენ დაკვირვებულთა, იმევე გარტყვეულმა სოფელთაშიც შინაურ პირუტყვეზედაც სრულდებ იოდეს ხელი, რად-გან სამცხორა ოღერი არ ემევიებათ მამობრულად, სასურველია ამ ყურადღებას მიაკვეთდნ ამ ადგილს, ვისიც უფრო არს და შრომის მოკვეთვით ხალხს დაისძინდეს შევიწროებულ მდგომარეობიან.

Humanus.

სანათი. ჰყურა ამბეა. აღიერი და პური ახარებს კაცის მუხალს, ეს თქმელენა ნათლად გამართლად წელს კახელზეზე. მათ უწინდელი გულბატონობა და დაღვრებლობა ურესლობისაგან დღეს სამაგონა-სიმხარბლდ შეიცვალა უხვი მოსავლის გამო. უწინდელისთანაჲ უფს მოსავლს ლენისის სიღრისის მარხაში ხშირად არ შეუქრებულ და ამასთან ისიც არის აღსანიშნავი, რომ ღვივნის სიუხვემ ხელი შეუწალა მის ღირსებას და მართლაც, სამსუცხოველი ღვინო დაღვე. რამეწუხარა მხოლოდ ის არის, რომ როგორც კვლავ, არც ესლა დათმობა თავისი მოვაჭრე ჩარჩებდა და მტყდა იავად თითქმის მუქთად, მიუხედავად ღვინოს.

ამ ვეკარ-ჩარჩებზე შემდეგ უფრო ვიცოდა მოვლდამარკები და ეს-ლა კი სხვა შემთხვევებს აღვინიშნავთ.

— **სამაგონა მკვლავობა.** მუკუნის საღვრისის მასლობლად, 1 დეკემბერს, საღმის შვილის ნახელ-ურად, გამოსაღმის სიოცხლებს ერთი ურად ღარიბი და თითქმის უარაბრა წერილობლიტ გზობლი, რომელსაც დაუნთხებდა ავბაგებ-მა ისე გამოსტრეს ყელი, ვითარცა პირუტყვის, საქმის ვითარება ასეთია: მოკლული გზაბლი ღრბიანად სცხობრბდა და ველისციხეში და-რადგანაც თავისი არაფერი მოეპოვებოდა, რომ ვერბოდა დაიწყეთ, ამის გამო გურჯაანში მტხოვრებენ ვინაღაც. — დასაგან ვერბოდა თუ თვეში ერთხელ მოჰქონდა საცურო, რომელსაც თავისი ასაღებდა, რითაც თავის მდგომარეობს უსწორდებოდა და თავის ოჯახს წერილობლიტ არჩენდა. და ეს ენარაული აღნიშნული იდეს დლითა წასულიყო ს. გურჯაანში დანი-ვლდასთან, აწუხს ვერბოდა საცურო ფარნა და საღამოს 5 საათზე დაბარუნებულყო ველისციხეში, მაგ-არა პირიქით-მოქმედებდა მდგომარეობის სფეროში, წუქციანთ შარა გზის გვერდზე და ყელ-ღამოეკურათ, თუმცა ცხენი ეც-ლე გამოხდა ბურჭე მხედრის მამ-ვლდებდა, მაგრამ ფარნა კი, რომელიც ოცდა ათის თუმნისა მეტი იყო (როგორც დატოვებულა თითონი დანივლიდა), სულ უწილოდ, ეს ამბავი მოკლის მეორე დღეს დლით შეატოვებინა ახასნის მამ-სახლის. მამასახლისი მოიჭრა მამ-ვნივე ადგილობრივ და აცნობა მოქალაქს, მაგრამ რადგან მოქალაქე არ ყოფილაყო თავის საბო-ბელში, თვით გზაბლითავე ფერ-ბიანთ კაცი შარის ფერისთანა, მაგონა — როგორც იყო, მესამე დღეს იქ სადაც მოკლული იყო მოპირბანდნენ გამომძიებელი ექი-

მები თრთი და დაიწყეს შინჯე-ხარევა, მაგრამ რას აღმოაჩინდენ? მოლოდინ მეთხვეთ მტხვე-ურ დღეს მოზანად მაზრის უფრო-სიც, ბოჭკოლიც, პოლიციის სხვა-და-სხვა ბოჭკოლი.

— **ვასტაჲ პატრონობაჲ.** სოფელს რაკი ველისციხეში მხე-ლურ აღარ სტოვებოდას ვასტაჲსა მყოფებს და ხორცს ისე ჰყიდიან როგორც შაიტი ნენა-სტოვებოდა. 7 კაცი არ უტყებენ გურჯაანს და მტრე რასა ჰყიდიანა მართლად ხორცი არ ხორცობას, მაგრამ ფასად კი ფასად კი ფასობს, თითონვე გაიძახიან უსარცხებლოდ.

— **შეჩინაფსესი ხელბანაჲ.** ამ ყველა სხვა სახელს უწოდებს იმ ხელბანაჭერებს, რომლებშიაც სხვა და სხვა ობიანობა და ჯე-ღობობა არის აღწერილი. უკმახალის მოსტოვებულნი ამისთანა ხელბანაჭერნი დღეს ბევრს აქვს კახეთში, მაგრამ ეს ხალხის მკაცრული ვეგბატონები დღის სიფრთხილიტ მშობლენ ამეთ ხელუ-ნაჭერებს და თუ ვინმე მათი სახე-ლი წარმოებენ და სცინებლავენ ხალხს უკანასკნელ გრამს, ამას მხოლოდ თავითნი გრძინებლობას აწერენ და არა ავად-ქობობას ხელბანაჭერებს, მაგრამ მოკვებ-ნებთა, არა არს რა დავარული და ერთი ასეთი ხელ ნაწერის ქა-რევე სასამართლოშიაც კი ამოკო-მევენ. პირუტყვი შ-მ-ეს ვინაგებ-ზინა თავის მაცხოვრებელი ჯალ-ბრბობის ხელთ ნაწერის დღეაქი-შ-როდ — მეღისისაგან და რად-განაც ამ უკანასკნელს ხელბანა-წერი აღარ დაბარუნებდა პირიქი-სითვისი, — ბოგე შეეგებნა სანიგ-რი მოსამართლეთთან და თხოვ-რა: ამ ძალა დატანეთ დღეაქი, რომ ხელბანაწერი დაბარუნოს, ან წარბის ფასით ანთ თუმბინომცდესი.

— **მამობრის ვარაუდები.** მამობრის მამობრის ვარაუდები, მაგრამ მოპირბანება ხელ ნაწერი არ იცნო თავისად.

პანელი

თეატრის მაგონე

თეატრი. ქაილოდა წარმოადგენს ცირას 20 დღეებზედა, თეატრის სახეველ-მოქმედ თეატრის და-რბანაში კართული სახლობა წარ-მოადგენა ერთი დღინაშეული. აღვი-ღებენ ორ-ორს შურად აღვიღებო-და, წარმოადგინეს ადგილკაცები-კომედიას 3 მოქმ. თხულებდა თ. რ. ერთსათვისა. ამ პიესაში მოწა-ლი წოდებობის იღებდნენ თეატრის სცენის მოყვარბინ: მ. აჯინამბულივი, ან. ყახანაშვილი, კ. ჩიქობანი, ზ. ბაღვაშივი, კ. სულხანიშვილი და სხვანი. ქანნი: იაშვილისა და ნ. სვიმიონიასა. წარმოადგენა დაიწყეთ

8 საათზე და რაც შეეფერება აქაურ სცენის მოყვარბეთა, წარმოადგინეს გვიანად ჩაიარა, თუმცა სოცია-ლურითი კოკლოზები.

— **თავ. რაგადელ ვრსთათვის ზე-ტყვისღვანე.** სხვათა შორის, ამ წარ-მოადგენაზე დაეწერა ჩვენი უმა-ტრეცკებულსი და მსკოვანი პოე-ტი თეატრისგანებულთ პიესის ავტო-რი თამ. რ. დ. ერთსათვი, წარ-მოადგინა ვთავდა 9 1/2 საათზე და ვთავიგების საზოგადოებამ ფხვე-წამოადგომით და ტანის ცრითი და ვაშის ძახილით გამოიწერა ავტო-რი სცენაზე. პოეტმავე ვთვლით-ნება, გამოვიდა სცენაზე და იქიანა მადლობა გადაუხდა საზოგადოე-ბას. მთლიანი იმ წუთის განმავლო-ბაში ტანის ცერა და ვაშის ძახი-ლი ამ შეწყვეტილია, ამითი ვთავ-და ეს წარმოადგენა და ნასამოგ-ნები საზოგადოება დაბარუნდნენ.

278

სამყურბილია ენაბა

ქუქის ავადმყოფობა. ქუქი ერთი უმთავრესი ვლემენტატიაჲ ადამიანის სხეულში, ურამოვლად ადამიანის სიცო-ცხლად არ შეუძლებს. მთელი ადამი-ანის ორგანიზმში კვლავდენ აღვიწეს-სარბობს. თუ ადამიანი მოშლიდა აქვს და რავანად არ შეუძლებს, მამის მთელი სხეული იმტყნება და სტყა. ამ მომარტყნებთა კვლად ჩვენთვის უნდა გვედღობებოდნე დავთვრითი ქუქის სწე-ლობისათვის. ადამიანის კვლს შლის და რავანაგებს, ამ შეტის-მტყრეი გრძელ-საქმელად და ამ უწილობით ვთავ, რომ-სი ვასაღებელ კალმას, შინაგან სი-კვამს შევიდეს და ავადვე მეტად ტყაბ-და სხეულს, მაგრამ სხეულის სიკვლეობა, აქვლი სინდისის და თვლესის კვამს და სხვა ამგვარი მტყნებელ სნი-ვთავითა, ერთგულ მტყნებელ კვლს გრძობენ ამ შეტის-მტყრეი ავად-შედა და ძალს ვდარ ტყის რავანაგ-მობრბობის სხეულად. ზოცს კვლს ავად-შეყოფიან დასავადებულ მუს-ტყამს, ამ ვერბინი ბარბინ ძალან სუ-სი კავადმობისთან არაინ, აფრ ხე-არხნი და მად სომ სრფადე არ აქვით, რაც უნდა გარკვეულად მო-უტყნითი სიზიდათ მტყნებს, მამა-ხელდობას ქვესი მტყნე სასულიეროს ბარბინ სწეველ უწინათ და სხვანი წელს წყურფული აქვით. ხანდახან იქმდებიან ბიარს კვლს ავადმყოფობა, რომელსაც სტყნებს, რაც უნდა სუ-მული მაღლის, კვლს ვფარ ხანდახან და ისევე ბარბანდეს მტყნებელ: უმთავრეს-ათა თავ-არბის სუვეე და მთელი სხეუ-ლის სისტყტ. ამ დროს სავადან-სხეულით რომ შეგებო, შეინახოს, რომ სწეველად. როგან ამ მომადის მა-ღის კვლს ტყავიდა, მამაი ავად-მყოფი კეთის ბარბანდეს სასავადი მაღალ-სუნის მიმარბისის და ბარბის გეგოც მტყნე აქვს. ამ ავადმყოფობის ხანაში

